

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 3837
Tarih : 10.01.2024

10/851

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Lice, Van, Hakkâri, Tatvan, Bitlis ve Muş bölgelerinde hem mimari ve kent planlaması açısından hem de sosyal, siyasi, ekonomik ve ekolojik açıdan depreme hazır hale getirilmesi için, gerekirse sivil toplum kuruluşlarıyla ortak ve eş güdümlü bir şekilde, yetkili makamlara rehber olabilecek bir araştırmanın hazırlanması, bu 6 il/ilçede bina yapılarının incelenmesi, riskli bölgelerin ortaya çıkarılması, toplanma alanlarının tekrar gözden geçirilmesi, kayyum ve mevcut yerel yöneticilerin depreme dair yaptığı veya yapmadığı tüm politika ve uygulamaların bu hususta incelenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 10.01.2024

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

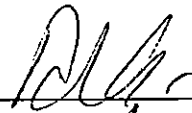
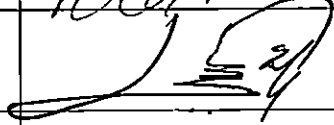
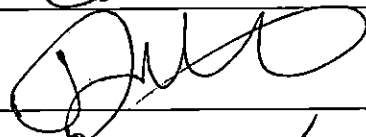
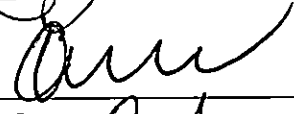
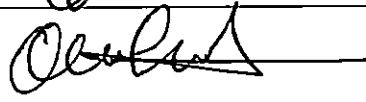
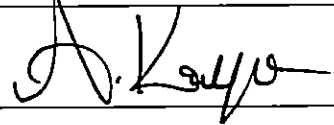
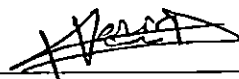
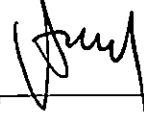
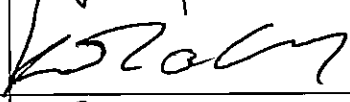
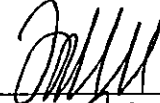
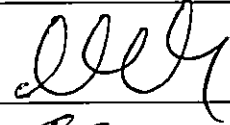
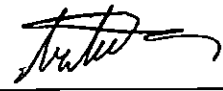
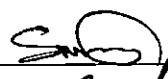
GEREKÇE

Birinci dereceden deprem kuşağında bulunan Türkiye’de yıllardır deprem tehlikesinin bulunmasına rağmen etkili önlemler alınmamıştır. 1999 depreminin ardından kısmi düzenlemeler yapılmış ancak bu düzenlemelerin çok yetersiz olduğu 6 Şubat ve 20 Şubat depremlerinde açığa çıkmıştır. 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş ili Pazarcık merkezli 7.7 büyüklüğünde ve Elbistan merkezli 7.6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiştir. Başta Maraş, Hatay, Adıyaman olmak üzere Malatya, Urfa, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Kilis illeri bu depremlerden çok ciddi etkilemiştir. 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay ili Defne ve Samandağ merkezli 6.4 ve 5,8 büyüklüğündeki depremler meydana gelmiştir. Resmi verilere göre 50 bine yakın yurttaşın yaşamını yitirdiği açıklanmış ancak deprem yaşanan illerde can kaybının ve resmi rakamların çok üstünde olduğu dile getirilmektedir. Özellikle deprem öncesinde ve deprem anlarında yeterli müdahale yapılmaması sebebiyle bu konuda resmi makamlara güvenin azaldığı da görülmektedir.

Depremlerde önlemlerin alınmamasıyla ve arama kurtarma ekiplerinin hızlıca müdahale edememesiyle yaşanan felaket, depremlerin ardından yüzyıllarca sonra devam edebilecek ekolojik felakete de yol açmıştır. Zira asbest içeren molozlar ayrıştırılmadan, tarım arazilerine ve zeytinliklere döküldüğü iddiaları bulunmaktadır. Bununla birlikte aktif fay hattı bulunan ve 7 üzeri deprem riski olan bölgelerde yapılaşma konusunda önlemlerin alınmaması ve toplanma alanlarının bulunmaması çok ağır can kayıplarına yol açabilecek hususlardır.

6 Şubat depreminin etkileri halen devam ederken ve o tarihten bugüne Türkiye’nin farklı bölgelerinde irili, ufaklı depremler yaşanırken 31 Aralık 2023 tarihinde Hakkari’de 4.4, 3.5 ve 4.5 şiddetinde art arda depremler yaşanmış, bu depremlerin ardından 4 deprem bilimci Ahmet Övgün Ercan, Okan Tüysüz, Naci Görür, Doğan Perinçek ortak bir kararla uyarıda bulunarak Hakkari’de 7 büyüklüğünde deprem meydana geleceğini açıklamıştır. Prof. Dr. Ahmet Ercan *“Depremin Yüksekova kırığı üzerinde olacağı kesin. Lice, Van, Hakkâri, Tatvan, Bitlis ve Muş da birinci derece etkilenecek alanlardır”* şeklinde açıklama yapmış ve şöyle belirtmiştir: *“Çarpıştığı yerde Bitlis Kenet Kuşağı diye anılan Doğu Toroslar oluşuyor ve bu Doğu Toroslar, Yüksekova kırığı aracılığıyla İran’a bağlanıyor. Bu kırık, diri bir kırık ve boyu da çok uzun. Dolayısıyla bunun 7 dolayından bir deprem üretebileceğini 2001 yılında uyarımdım. 2011 yılında Van depremi o gerginliği boşaltınca, gerginliğin Hakkâri hattına kaydığını ve sıranın Hakkari’de olduğunu belirtmiştim. Şimdi olağan depremler gerginliğin bölgede olduğunu gösteriyor. Deprem ne zaman gerçekleşeceği konusunda henüz bir bilğimiz söz konusu değil, ama depremin Yüksekova kırığı üzerinde olacağını kesin olarak biliyoruz”*. Ercan, ayrıca Hakkari’ye alternatif ulaşım yollarının yapılması gerektiğini belirtmiştir.

2023 yılında yaşanan depremler, öncesinde, sırasında ve sonrasında yetkili kurumların merkezi ve yerel uygulamalarını açıkça ortaya sermiştir. 2023 yılında yaşanan depremler tüm kamuoyunun gözünün önünde yaşanmışken 4 bilim insanının Lice, Van, Hakkâri, Tatvan, Bitlis ve Muş bölgeleriyle ilgili açık ve kesin bir uyarı bulunması bu konuda Meclisin de ivedilikle adım atmasını gerektirecek elzem bir konudur.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3			
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	